

ת"פ 51063/04/19 - מדינת ישראל נגד שאול אליעזר גבליקיאן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 51063-04-19 מדינת ישראל נ' גבליקיאן
לפני כבוד השופט מוחמד חאג' יחיא

בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד ניר בינשטוק
משטרת ישראל - תביעות י-ם

המאשימה

נגד

שאול אליעזר גבליקיאן
ע"י ב"כ עו"ד משה פולסקי

הנאשם

הכרעת דין

(1) הנאשם הועמד לדין בגין ביצוע העבירות: התנהגות פרועה במקום ציבורי, עבירה לפי סעיף 216(א)(1) בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), תקיפה הגורמת חבלה ממשית, עבירה לפי סעיף 380 בחוק המוזכר, וכן בגין איומים, עבירה לפי סעיף 192 בחוק המוזכר.

(2) כמצוות הוראת סעיף 182 בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, מודיע בזאת, כי לאחר שבחנתי את הראיות שהוצגו והתרשמתי מהעדויות, וכן לאחר שנתתי את דעתי לטענות הצדדים, מורה על זיכוי הנאשם מהעבירות השנייה והשלישית, ומרשיע אותו בביצוע העבירה הראשונה, הכל כפי שיפורט להלן.

האישום

(3) לפי החלק הכללי בכתב האישום (הוגש ביום 28.4.2019), המתלונן מר ג'ומעה כנפר (להלן: "ג'ומעה") הוא בעל חנות ברחוב השלשלת בירושלים (להלן: "החנות"). בצמידות לה, נמצאת חנות נוספת שבבעלות אחר אשר זהותו אינה ידועה למאשימה, והיא סגורה מזה זמן רב (להלן: "החנות הסגורה"). סמוך לשתי חנויות אלו, נמצאת מספרה של המתלונן מר מוחמד אבו נג'מה, שהוא ספר במקצועו (להלן: "מוחמד").

(4) לפי האישום, ביום 4.8.2018 בשעה 10:00 לערך, הניח ג'ומעה שולחן ועליו "שש-בש" סמוך לדלת החנות הסגורה ואף תלה מספר דברים על הדלת עצמה (להלן: "החפצים"). באותן הנסיבות, עבר הנאשם עמוד 1

ומשהבחין בחפצים, התרה בג'ומעה כי יפנה אותם. בהמשך, הגיע הנאשם שוב אל החנות והחפצים נותרו כשהיו. אז, אמר הנאשם "אם אתם לא מזיזים אותם אני אספור עד 10 ואזרוק אותם". הנאשם ספר עד 10 ולאחר מכן השליך את השולחן על הרצפה וזרק דברים התלויים ארצה. ג'ומעה החל לאסוף את החפצים ושאל את הנאשם באשר למעשיו. בתגובה, אמר הנאשם "אני רוצה לעמוד פה ליד המכולת אל תשימו פה כלום" וכן דחף את המתלונן מוחמד וכן את המתלונן מר עבד אלנבי חסן (להלן: "חסן") שנכח במקום.

(5) באותן הנסיבות, הכה הנאשם את מוחמד במכות אגרופ בפניו ובידו. מיד ובסמוך לכך, שלף הנאשם אקדח גז פלפל וריסס את המתלוננים מספר פעמים בחלקים שונים בגופם ובעיניים, ובהמשך הוא אמר "את מי אתם רוצים שאני ארסס עוד". כתוצאה ממעשיו, נגרמו למוחמד סימנים אדומים בידו השמאלית ולג'ומעה נגרמו כאבים ביד. במעשיו אלה, כך לפי המאשימה, התנהג הנאשם באופן פרוע, תקף את המתלוננים שלא כדין וללא הסכמתם, גרם להם חבלה ממשית ואיים עליהם בפגיעה שלא כדין בגופם בכוונה להפחידם או להקניטם.

התשובה לאישום

(6) בדיון מיום 14.2.2021 מסר הנאשם את תשובתו לאישום. אשר לחלק הכללי בכתב האישום, הנאשם מאשר חלק זה ומוסיף, כי ידוע למאשימה שהחנות הסגורה היא בבעלות "מישהו" שקשור לעמותת עטרת כוהנים והוא (הנאשם) פועל "מטעמו". ביחס לאירוע, כופר הנאשם בפרטיו ומוסיף כי באותו יום, חרף שהוזהר קודם לכן שאסור לו לעשות כן, תלה ג'ומעה חפצים על דלת החנות הסגורה. הנאשם ביקש ממנו להסירם והלך. בהמשך הוא שב למקום ומצא שג'ומעה לא עשה כן. אז, אמר הנאשם כי יספור עד 10 שאם אלה לא יפנו, הוא יעשה כן בעצמו. לאחר שספר, "הוא באמת זרק תיק ושש ביש שהוא הניח על הרצפה". כי אז חסן ביקש להחזיר את החפצים למקום ולנסות להזיז את הנאשם. במקום נעמדו ארבעה "מקומיים" בסמוך לנאשם בצורה מאיימת והתחילו לצעוק עליו דבר שגרם לעוברי אורח שנכחו במקום לעמוד כדי לנסות להפריד. אחד הנוכחים במקום אף הפך לו את הטלית שהייתה עליו, ובתגובה הוא הסית את ידו והדף אותו. אדם נוסף שנכח, נתן לו מכה בראש ואז בהמשך, שלף הנאשם את אקדח גז הפלפל וריסס מספר פעמים לעבר המתלוננים מתוך הגנה עצמית. הנאשם אינו זוכר אם נגרם נזק למישהו עקב זאת. חלק מהאירוע מתועד במצלמות, אך חלק מההתרחשויות הייתה בתוך החנות פנימה ואינה מתועדת. כאמור, הנאשם פעל מתוך הגנה עצמית מאחר והוא חש מאוים על-ידי הנוכחים.

ראיות הצדדים

(7) מטעם המאשימה העידו 7 עדים: שלושה שוטרים (השוטר פאדי בכריה, השוטר בן-יעקב אדלשטיין והשוטרת חלי דרס), שלושת המתלוננים (חסן, מוחמד וג'ומעה) וגם העד מר עבאדה ג'ועבה (להלן: "עבאדה"). בנוסף, מטעם המאשימה הוגשו 17 מוצגים (מא/1-17), כאשר לרלבנטיים והמרכזיים שבהם אתייחס בגוף הכרעת הדין.

(8) מטעם ההגנה, העיד הנאשם עצמו וכן העיד מר עמנואל שרקי (להלן: "עמנואל"). כמו כן, מטעמה הוגשו שני מוצגים (נ/1-2) אליהם אתייחס בגוף הכרעת הדין.

עיקרי עדויותיהם של השוטרים בכריה, אדלשטיין ודרס (ע' 13-24)

(9) השוטר בכריה העיד, כי ביום האירוע הוא היה עם צוותו באזור שער שכם. הוא התבקש להגיע לסייע לצוות אחר שהיה ברחוב השלשלת עקב אירוע תקיפה. כאשר הגיע למקום, הייתה שם התקהלות של אנשים. הוא סייע בפיזור. העד לא ראה את אירוע התקיפה. כמו כן, הוא ראה שם את מוחמד שנתקף בעיניו מתרסיס גז פלפל ואשר סיפר לו כי הוא בעל מספרה ושהאירוע החל עת עבר שם הנאשם אשר הפיל "בסטה". אז התחיל ויכוח ביניהם וכל בעלי החנויות הגיעו למקום. הנאשם הוציא גז פלפל וריסס את מוחמד בעיניו. הוא לא נזקק לטיפול רפואי אך סבל מכאבים בעין ומצריבות.

(10) השוטר אדלשטיין כתב את דו"ח הפעולה (מוצג מא/1). לפיו, ביום האירוע התקבל דיווח עקב קריאה של ילד דתי ביחס לאירוע תקיפה "וככל הנראה עם דם". בדיון הוא כינה זאת קטטה. לפי דו"ח הפעולה גם מצלמה 104 דיווחה אודות האירוע. השוטר רץ למקום. שם נמצאה התקהלות של אנשים ועל הבגדים של חלקם היה צבע אדם-צהוב. כמו כן, הגיעו לשם צוותי שיטור נוספים שהפרידו בין הנוכחים. הנאשם ועמנואל עוכבו לאחר שזוהו כחשודים. על הנאשם נתפסה אלה מברזל. העד גם גבה עדות ממוחמד שכיסה את עיניו בידיו כתוצאה מהשימוש בגז אך לא נזקק לטיפול רפואי. העד כתב בדו"ח הפעולה שלו כי בעלי חנויות שם סיפרו שהנאשם מוכר כמי "שנוהג לעורר פרובוקציות". השוטר לא נכח בזמן האירוע.

(11) השוטרת דרס העידה, כי באותו יום התקבל דיווח על קטטה בעיר העתיקה. היא עיכבה את הנאשם שמוכר לה בפנים וגם את עמנואל. במסגרת זו, היא תפסה אצלו תרסיס פלפל וכלי תקיפה. השוטרת העידה כי בעלי חנויות בעיר העתיקה מסרו שהנאשם "עושה שם הרבה בלגן". השוטרת לא נכחה בזמן האירוע. באמצעות העדה הוגשו מספר מוצגים: מוצג מא/2 (דו"ח פעולה שכתבה); מוצג מא/3 (דו"ח עיכוב הנאשם בחשד לביצוע עבירת תקיפה); ומוצג מא/4 (דו"ח עיכוב של עמנואל בחשד לביצוע עבירת תקיפה).

עיקרי עדותו של חסן (ע' 24-52)

(12) העד מכונה גם "נאסר". בסוף שנות ה-50 לחייו. הוא בעל חנות מתנות ברחוב השלשלת. לדבריו, החנות הסגורה שייכת לעטרת כוהנים ולפעמים היא נפתחת בחגים או בשבת כדי לעשות שם קידוש. החנות בבעלות "גרשון" שהעד נמצא עמו ביחסים טובים. מאחר ולרוב היא סגורה, מניחים בעלי החנויות הסמוכות סחורה סמוך לידה. ביום האירוע (שבת), הגיע הנאשם שמתגורר ברובע היהודי בעיר העתיקה וידוע כמי ש-"מחפש בעיות עם הערבים", ואמר שאם לא יזיזו דברים שהיו ליד דלת החנות הסגורה הוא יעשה זאת בעצמו. ביום האירוע, הנאשם זרק לוח שש-בש שהיה שייך לג'ומעה ואז התחילה קטטה. התחילו ויכוחים בין ג'ומעה ומוחמד מצד אחד, לבין הנאשם מצד שני, אשר ריסס עליהם גז פלפל והתחיל להשתולל ברחוב תוך שהוא פוגע בנוכחים ובעוברים

ושבים. העד הגיע רק כאשר החל הנאשם להשתמש בגז פלפל. העד לא איים על הנאשם ולא הרביץ לו, הוא אף לא התקרב אליו. בחקירתו הנגדית, סיפר העד כי ניסה להפריד בין הנאשם לבין ג'ומעה שהתווכחו אך לא היה מעורב בקטטה. יום למחרת האירוע עברו לידו הנאשם וחבריו עם נשק והוא (הנאשם) צחק עליו.

עיקרי עדותו של עבאדה (ע' 52-61)

13) העד בן 58, בעל חנות בשער השלשלת שקרובה לחנויות הרלבנטיות. ביום האירוע בזמן שסידר את הסחורה בחנות שלו, שמע "צרחות" מחוץ לחנות ואז הבחין בנאשם ובג'ומעה מתווכחים ומקללים אחד את השני, זה אומר: "ערבים כלבים" וזה אומר לו "אתה כלב בן כלב". הנאשם ביקש מג'ומעה שיזיז שולחן וזה סירב כי אז הנאשם זרק את השולחן לרחוב. בשלב מסוים העד התקרב כדי להפריד ולהרגיע אך שמע קול של ירייה וראה שמוחמד כולו עם "דם". העד התרחק ושב לחנות שלו. הוא חשב שהנאשם מחזיק אקדח. הנאשם אמר כי מי שיתקרב אליו הוא יירה בו. ביחס לחנות הסגורה, הנאשם היה בה בעבר. כיום היא מוחזקת על-ידי בחור בשם "גרשון" והם ביחסים טובים. החנות לא נפתחת בשבתות אך בעבר היו מקיימים בה קידוש מידי פעם.

עיקרי עדותו של מוחמד (ע' 61-70)

14) העד בן 26, ספר במקצועו, בעל מספרה ליד החנויות הרלבנטיות. ביום האירוע, עת היה בתוך החנות שלו הוא שמע ויכוח בין הנאשם לבין ג'ומעה. העד יצא מהמספרה, צפה במתרחש מרחוק. בשלב מסוים זרק הנאשם את הסחורה לרחוב ואז העד התקרב אליו כדי להבין ממנו מדוע עשה זאת. הנאשם הרביץ לו בפנים ולאחר מכן התיז לעבר עיניו גז פלפל. העד מכחיש כי נגע בנאשם.

עיקרי עדותו של ג'ומעה (ע' 70-82)

15) העד בן 58, בעל חנות לכלי נחושת בשער השלשלת. ביום האירוע הוא פתח את החנות שלו בבוקר, אז הוא הניח שתי שקיות ליד החנות הסגורה, זאת באופן זמני עד שיסדר את החנות שלו. הנאשם הגיע וביקש בפנייה כללית להזיז את השקיות למרות שאין לו קשר עם החנות. הנאשם חיפש בעיות וניסה לאתגר את הנוכחים. הוא הלך לזמן קצר וחזר, ומבלי שיספור כפי שטען, הוא דחף את השקיות של ג'ומעה ברגלו ובידו אל עבר הרחוב. העד, מוחמד וחסן ניגשו אליו כדי שיבינו ממנו מדוע הוא התנהג כך. אף אחד לא נגע בו. אז הנאשם התחיל לדחוף את הנוכחים והוציא גז פלפל, ריסס אנשים ואיים שמא אף אחד לא יתקרב אליו.

עיקרי עדותו של הנאשם (ע' 78-102)

16) בן 34, יליד ארה"ב ועלה לישראל ב-2016. שפת אמו אנגלית. לדבריו, הוא קבלן. במסגרת זו, הוא קיבל את מפתחות החנות ממר דוד ויסמן אשר נמצא בקשר עם הרב תניא מעטרת כוהנים. כוונתו היא להתאים אותה

למסעדה. בימי שבת הוא פותח אותה לקידוש. ביום האירוע, כאשר ראה "דברים" על דלת החנות, אז ביקש מ"נסר" (חסן) שיסיר אותם עד שיחזור, וזה אמר לו שיהיו "בעיות". הנאשם הלך לביתו, עשה קידוש וחזר לאחר כרבע שעה על מנת לפתוח את החנות. מאחר והדברים לא הוסרו כבקשתו, התחיל לספור עד 10 בקול, ומשדבר לא נעשה, אז הוא "לקח" את הדברים. כי אז, הגיעו אנשים שדחפו אותו לכיוון הקיר, צעקו עליו, מוחמד דחף אותו ומשך בידיו (של מוחמד) את הטלית שלו, ואז הנאשם הכה אותו בפניו בתגובה. ג'ומעה נתן לו אגרוף בראש ומוחמד "גרר" אותו בשערותיו. מאחר והוא חש מאוים, הוציא את תרסיס גז הפלפל שהיה עמו להגנה עצמית. מוחמד הרים כיסא והנאשם בתגובה "ירה" אל-עברו בפנים. הנאשם ירה רק פעמיים כדי שיתרחקו ממנו. עמנואל ניסה להפריד ולהגן עליו.

עיקרי עדותו של עמנואל (ע' 103-110)

(17) העד הוא סטודנט. ביום האירוע הוא עשה את דרכו לכותל. סמוך לחנויות, הוא הבחין באירוע בעל אופי אלים ולכן נעצר כדי לראות מה קורה. הוא ראה שלושה אנשים מקיפים את הנאשם, והדברים "לאט לאט" התפתחו לאלמות ומכות. בהתחלה היו דיבורים אך לא התערב. בהמשך, הוא ראה את אחד המעורבים (מוחמד) מושך את הטלית של הנאשם וזה מה "שהדליק" את האירוע. הנאשם נתן מכה למוחמד וזה "הדליק" את כולם. העד היה חוצץ בין הצדדים ואנשים התחילו להידחף וליתן מהלומות. לדבריו המכות שהתחילו היו חד-צדדיות, מצד הנוכחים כלפי הנאשם. אז, שלף הנאשם את אקדח גז הפלפל שהותז גם על העד אשר סבר כי זה דם.

תמצית סיכומי הצדדים

(18) המאשימה סיכמה את טענותיה בעל-פה מיד לאחר תום שמיעת העדויות ביום 17.10.2021. המאשימה טוענת, בין השאר ובעיקר, כי עובדות כתב האישום הוכחו באמצעות עדויותיהם המהימנות של עדי התביעה זאת לעומת גרסתו של הנאשם שאינה מהימנה וסותרת את תשובתו לאישום (נושא הדחיפה אל תוך חנות), וכי הוכחה אשמתו של הנאשם מעבר לכל ספק סביר. אשר לטענת הנאשם להגנה עצמית, גורסת המאשימה כי הגנה זו אינה חלה, שכן מלבד זאת שהוא לא הותקף, אלא שגם ובין השאר, הוא הכניס את עצמו בהתנהגותו הפסולה למצב הדברים.

(19) הנאשם, לבקשת בא-כוחו, סיכמו הוגשו בכתב. הנאשם טוען כנגד האישום וסיכומי המאשימה, כי יש לזכות אותו. לטענתו, הוא שוכר את החנות אשר נטען כי היא סגורה. ביום האירוע, לאחר שהזהיר כי יסירו את המיטלטלין שליד החנות שלו, הוא פעל כדין כאשר סילק אותם. באירוע התקרבו אליו מספר אנשים עד מאוד ובצורה מאיימת. מוחמד משך בטלית שלו ולכן תקף אותו בפניו, ואז ג'ומעה נתן לו מכה בראש ומוחמד משך בשיערותיו, כי אז הנאשם שחש מאוים, הוציא תרסיס גז פלפל והרחיק ממנו את התוקפים. על כן, הוא פעל מכוח הגנה עצמית ואשמתו לא הוכחה.

דיון והכרעה

(20) ממכלול העדויות, לרבות מהסרטונים שהוגשו על-ידי המאשימה וההגנה (מוצגים מא/17 ו-נ/2 - להלן: "הסרטון 634", "הסרטון 635" ו-"סרטון ההגנה"), אין מחלוקת כי ביום האירוע החלה מהומה והתקהלות בה הופעלה אלימות פיזית ואף נעשה שימוש על-ידי הנאשם בתרסיס גז פלפל כלפי המתלוננים ואחרים. הנאשם חולל אירוע שתחילתו והמשכו העמידו את כל המעורבים וגם עוברים תמימים אחרים בסיכון מפני פגיעה. האירוע כולו התחיל עקב התנהגות של הנאשם עת בחר, תוך עשיית דין עצמית, לזרוק מיטלטלין שאינם לו לרחוב.

(21) כפי שעולה באופן ברור מהסרטון 635, הנאשם הגיע סמוך לחנות הסגורה, עמד כשגבו לחנות ופניו לרחוב, הוא נראה ממלמל בשפתיו למשך זמן קצר (לדבריו הוא ספר עד 10 כדי שיזיזו את החפצים שהיו שם). בשלב מסוים הוא נראה נוטל בגד (או דבר שעשוי מבד) שהיה תלוי על דלת החנות והשליכו ארצה, נראה דורך עליו וכן נוטל לוח משחקים "שש-בש" והניחו ארצה. תיאורו של ג'ומעה בדיון לפניו לפיו הנאשם דחף ברגלו "שקיות" (ע' 75-73), לא מצאתי לו כל עיגון בחומר הראיות, מה גם שאין זכר ל-"שקיות" כלשהן בהודעתו במשטרה (מוצג מא/14).

(22) בתוך כך (ולפי העדים שזיהו את עצמם בסרטונים 634 ו-635), נראה חסן (לבוש חולצה לבנה) ניגש לנאשם מחנות שממול לחנות של ג'ומעה וזו הסגורה, ומתחיל לשוחח עמו. גם כן נצפה ג'ומעה (לבוש חולצה משובצת) קם מכיסאו שליד החנות שלו ומתקרב אל עבר הנאשם וחסן. בתחילת הסרטון הוא נראה מרוחק מהם. כמו כן, מוחמד (לבוש חולצה שחורה ומכנסי ג'ינס) יוצא מהמספרה שלו ממול כשהוא משולב ידיים וצופה מרחוק (מספר מטרים). כן נצפה עבאדה (בעל משקפיים ולבוש חולצה משובצת) מסתובב בשלב מסוים ומשקיף על המתרחש ממש מרחוק. מוחמד החל להתקרב אל עבר הנאשם ונעמד מימינו. בתוך כך מגיע גם עמנואל. נראה שהוא נקלע לסיטואציה ללא כל היכרות עם מי מהמעורבים. בהתחלה עמנואל צפה מהצד. ואולם, במהרה ניסה להיות חוצץ בין הניצים (חסן ומוחמד מצד אחד והנאשם מצד שני, כאשר ג'ומעה עומד ליד). עמנואל נצפה נצמד לנאשם כשפניו לכיוון חסן וג'ומעה, וזה (הנאשם) נראה בשלב מסוים מרביץ למוחמד בפניו מטה לצד צווארו. בתגובה, ג'ומעה נראה נדחף בין עמנואל לנאשם, חסן עומד ממש בסמוך והוא נראה נסער. כי אז הנאשם אשר נעלם מעין המצלמה לרגע, ככל הנראה כובעו נפל או הופל במהומה, ואז הוא נראה מוציא "אקדח" (מכשיר גז פלפל), מכון אותו אל עבר מוחמד, והאחרון הרים כסא להתגוננות, ובתוך כך התיז הנאשם גז פלפל אל עבר כל הנוכחים שנראו מתרחקים ממנו. ההמולה נמשכה זמן קצר ומשכה את תשומת לבם של כל הנוכחים, לרבות העוברים ושבים ברחוב, ביניהם תיירים.

(23) בעיני המאשימה וכך גם בעיני הנאשם, מדובר באירוע אחד. בעוד המאשימה סבורה כי הנאשם חולל בזדון את הריב וסיימו באלימות מצדו, גורס הנאשם כי אמנם הוא החל את האירוע אך עשה כן כדי להגנה על רכשו, וכי בהמשך הוא פעל כפי שפעל מתוך הגנה על גופו. הפולמוס שבין הצדדים עמוק.

(24) לאחר שקילת חומר הראיות והעמקת עיון בו, בעיניי, האירוע מחולק לשני אירועים שניתנים להפרדה במידה מסוימת; אם תרצו, ניתן לומר שני חלקים, על כל ההיבטים של כך מבחינת ניתוח העבירות. אסביר.

(25) האירוע החל שעה שהנאשם על דעת עצמו זרק או הניח את המיטלטלין שאינם לו, ברחוב. הנאשם טוען, כי

החנות הסגורה שעל דלתה הונחו מיטלטלין אלה היא בחזקתו, וכי הוא פעל כדין עת סילקם, כל זאת לאחר שהזהיר את בעליהם (ג'ומעה) שבכוונתו לעשות כן. הנאשם מתבסס בסיכומיו על הוראת סעיף 18 בחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969. סעיף זה מורה כלהלן:

- "(א) המחזיק במקרקעין כדין רשאי להשתמש בכוח במידה סבירה כדי למנוע הסגת גבולו או שלילת שליטתו בהם שלא כדין.
(ב) תפס אדם את המקרקעין שלא כדין רשאי המחזיק בהם כדין, תוך שלושים ימים מיום התפיסה, להשתמש בכוח במידה סבירה כדי להוציאו מהם"

(26) בהתבסס על חומר הראיות שהונח לפניי, סבורני כי התנהגות הנאשם כפי שנהג בתחילת האירוע בסילוק המיטלטלין, לא מצאתי לה עיגון בדין. אדרבא, כפי שניתן להתרשם ממכלול הראיות, התנהגותו האמורה הייתה בריונית, ולכל הפחות, חסרת אחריות בצורה משוועת. בהתנהגותו האמורה הוא יצר התגרות תוך גרימה להתפתחות אירוע מיותר שהעמיד את חייהם של כל הנוכחים בו, לרבות חייו עצמו, בסכנה. לולא נוכחות עמנואל והגעתם המהירה של השוטרים, האירוע היה עלול להתדרדר במהרה לאירוע אלים יותר, אשר היה מעמיד את חייהם של כל המעורבים בו ושל השוטרים, לרבות עוברי הדרך - בפני סכנות מוחשיות. עדי המאשימה העידו כי מעשי הנאשם אף היו מלווים בהתבטאויות כלפי המתלוננים, אשר בלשון המעטה, לא תרמו לשיח מאופק בין הניצים. בהקשר זה, עדויות העדים לא נסתרו. גם לפי עמנואל - אשר עדותו, ככלל, הותירה רושם אמין - לפני התערבותו היו "דיבורים די להוטים" בין הנוכחים (ש' 14, ע' 104).

(27) אין מחלוקת, כי החנות הסגורה אינה בבעלות הנאשם. ככל הנראה היא שייכת לעמותה מסוימת. ברם, הנאשם לא הניח כל תשתית ראייתית, ולו לכאורית, כי יש לו זכות כלשהי בחנות, לרבות זכות חזקה כדין. הנאשם לא הציג כל חוזה שכירות בכתב או בעל-פה, לא הניח כל מסמך שמעניק לו הרשאה להשתמש בה בשכר או בחינם. הנאשם לא הזמין כל עד - לא כל שכן של בעלי הזכויות בחנות - על מנת להראות כי יש לו זכות חזקה כלשהי. מכאן, אין בידי לקבל את טענתו לפיה הוא "מחזיק" כדין בנכס, זאת לצורך החלת הסעיף המוזכר.

(28) עדות העדים ממנה עולה, כי הנאשם החזיק בעבר בנכס אין בה לשנות ממסקנה זו, מאחר ולפי העדויות החנות סגורה מזה מספר חודשים וכפי שנראה היא נפתחת רק לעתים רחוקות. חסן אישר כי בעבר החזיק הנאשם בחנות אך עזב אותה, לדבריו: "היה שם נתנו לו את החנות לתקופה קצרה אחרי שעשה בעיות בחנות וזה זרקו אותו משם" (ש' 9-10, ע' 32). כאמור, הנאשם לא הניח כל תשתית נוגדת זולת טענתו.

(29) אם לא די בכך, ביחס לזיקתו לחנות, לא מצאתי ליתן אמון בגרסת הנאשם בנדון. בעדותו לפניי, הוא העיד כי סילק את המיטלטלין מאחר ורצה לפתוח את החנות "כדי שכולם יעשו קידוש" (ש' 25-26, ע' 90). ברם, מעדותו במשטרה ניתן להתרשם כי רק בעבר הוא עצמו היה פותח את החנות אך לא במועד האירוע, וכיום יש מישהו אחר שפותח אותה, וכלשונו: "הייתי כול יום פותח אותה אבל בגלל שאני יש לי עכשיו עבודה חדשה, אז יש מישהו אחר שפותח אותה אני חושב שהוא פותח אותה פעמיים בשבוע" (ש' 43-44). בעדותו במשטרה הוא מסר שהחנות מושכרת לו מזה כשנה וכי היום מי שפותח אותה הוא בשם "ג.ה.". לא רק שלא הוצג כל חוזה שכירות, הנאשם לא זימן אותו "ג.ה.", ולמעלה מכך, בעדותו במשטרה אף מסר שאין לו (!) את מספר הטלפון של "ג.ה.".

(30) על-יסוד זאת, סבורני כי הנאשם אינו יכול להישען בנסיבות העניין על סעיף 18 בחוק המקרקעין כדי להצדיק את התנהגותו. למען הזהירות שמא שגיתי במסקנתי לעיל, אוסיף כי גם לו היה מניח תימוכין מניחים את הדעת שיכולים להצביע על זיקתו לחנות, סבורני כי בחירתו בנסיבות העניין לנהוג כפי שנהג בפועל, מהווה עשיית דין עצמית שלא כדין, שעה שהוא היה יכול לגשת למשטרה הקרובה על מנת להסדיר נושא זה במהרה ובמקצועיות. כפי שידוע לכל, נוכחות משטרת ישראל ברחובות העיר העתיקה בירושלים היא מסיבית לשם שמירה על הסדר הציבורי והביטחון האישי, ולא נראה כי היה קושי מיוחד להזעיק את המשטרה למקרה הצורך.

(31) אכן, אין חובה לפי חוק המקרקעין לפנות למשטרה אלא אדם יכול לפעול בכוחותיו לסילוק יד [בר"ע (המחוזי - ב"ש) 768/02 מדינת ישראל נ' סייח אבו מדיעם (8.8.2003)], אך לצד זאת, חובתה של המשטרה לחוש לעזרתו של מחזיק כדין במקרקעין ולסייע בידו לאכוף את זכות העזרה העצמית העומדת לו מכוח הדין, ככל שיבקש זאת [בג"ץ 6735/04 אברהם סוכובולסקי ז"ל נ' השר לענייני ביטחון פנים, פ"ד נט(1) 331 (2004)], ואף ניתן לעתור לבית המשפט כדי שיוורה למשטרה לאכיפת סעד זה [רע"א 6998/11 אברהם ג'ולאני נ' הקדש המנוח ח'ליל שרף אלדין אבו ג'בנה (22.7.2012)].

(32) בהקשר זה, גם בהנחה שהנאשם נמנע משימוש בטלפון כדי להזמין משטרה מאחר ודובר ביום שבת, לא נראה כי נמנעה ממנו האפשרות לגשת לתחנת המשטרה הקרובה, או למצער לשוטרי הקרוב שיפגוש בדרכו, כדי לקרוא למשטרה. הדברים יפים שבעתיים, שעה שהנאשם עצמו העיד כי ניגש לחנות, הזהיר את השכנים כדי שיסירו את המיטלטלין, שב לביתו, עשה שם קידוש, והספיק לחזור שוב לחנות (ש' 25, ע' 90). הנאשם אף העיד כי כאשר שוחח עם חסן לפני לכתו לביתו, חסן מסר לו שיהיו "בעיות" (ש' 20, ע' 90). ברי אם כן, כי התנהגות הנאשם הייתה רחוקה מלהיות תמת לב, גם אם הוא רצה לסלק יד לפי דין, מדלת החנות שלו, ואינני קובע כך.

(33) על-יסוד זאת, מתחייבת המסקנה לפיה הנאשם התנהג כפי שהתנהג, בצורה פסולה ופרועה ברחוב ציבורי בעיר העתיקה בירושלים, ולכן יש מקום להרשיעו בעבירה הראשונה, שהוכחו יסודותיה מעל לכל ספק סביר. התפתחות התרחישים בהמשך אף היא מחדדת מסקנה זו, אך בעיניי יתר האירועים יש מקום לבחון אותם מזווית אחרת.

אסביר.

(34) כאמור, לאחר שהנאשם זרק את הבגד והניח את לוח ה"ש-בש" ברחוב, הראשון שניגש אליו הוא חסן שעה שג'ומעה, הוא בעל המיטלטלין ובעל החנות הצמודה. כך גם מוחמד, אף הוא יצא ממספרתו, השתהה זמן מה צופה מרחוק כאשר הוא משולב ידיים, אך לאחר מכן התקרב עד צמידות לנאשם. גם ג'ומעה הצטופף לצדם. עדויות כל העדים מראות, כי היו חילופי דברים קשים ביניהם: צרחות (ע' 53), קללות (ע' 54) ולדיבורים די להוטים (ע' 104). חסן העיד שהיו "ויכוחים" בין הנאשם לבין ג'ומעה ומוחמד (ש' 1, ע' 27). קודם לכן הוא העיד כי "התחיל ריב" (ש' 17, ע' 26). עמנואל העיד שראה בהתחלה "קטטה", כי היה אירוע בעל "אופי אלים", וכי "לאט לאט הדברים התפתחו", "עד שזה הגיע למכות ולאלימות" (ש' 26-30, ע' 103).

(35) ללא ספק, התנהגות הנאשם (בגינה מורשע לעיל) הציתה התגוששות זו. ואולם, בשלב מסוים הגיע עמנואל והוא היווה חוצץ בין הנוכחים (ש' 22, ע' 104). בעדותו במשטרה, הוא מסר: "אני הלכתי לכותל מהשוק ואז הגעתי ראיתי שהבעלי חנויות אומרים לבחור עם הזקן והטלית: "למנ אתה שם את זה על הרצפה", הוא אמר: "זה העסק שלי, אל תשימו דברים על הדלת", ואז ראיתי אותם מתקרבים אליו והיה טיפה גירויים משני הצדדים, אז שמתי את עצמי בין שני הצדדים שלא יהיה מצב של מכות..." (ש' 3-5).

(36) בעיני, כאן מתחיל חלק אחר באירוע, הוא החלק השני או אף האירוע השני. ביחס לחלק זה, טוען הנאשם, כי מוחמד משך לו את הטלית ואז הוא (הנאשם) הרביץ לו בפניו בתגובה, ולאחר מכן ג'ומעה נתן לו אגרוף בראש (ש' 27, ע' 96). מוחמד וג'ומעה הכחישו זאת בתוקף בעדויותיהם. נכון, בסרטון 635 מתועד הרגע שבו תוקף הנאשם את מוחמד בפניו. עם זאת, מכלול ההתרששות העולה מהסרטון וגם מעדות עמנואל, יש בו חיזוקים לכך שגם הנאשם הותקף שעה שעמנואל חוצץ בין הניצים.

(37) כך למשל: מוחמד נצפה צמוד עד מאוד לנאשם (פנים מול פנים ממש). לא ברור מדוע הוא התקרב אליו עד מאוד שעה שבתחילת האירוע מוחמד השקיף מרחוק וממילא המיטלטלין אינם שלו והנאשם לא הפעיל אלימות נגד ג'ומעה או חסן זולת חילופי המהלומות המילוליות. מוחמד העיד בדיון כי הוא התקרב על מנת שיברר מדוע הנאשם התנהג כפי שהתנהג עם החפצים (ש' 26-27, ע' 66), אך גם העיד לפני כן: "כולנו צרחנו עליו, למה הוא מזיז את החפצים ולמה הוא זורק את החפצים..." (ש' 17-18, 66).

(38) הנאשם העיד במשטרה ולפני כי מוחמד משך את הטלית שלו ומשך בשיערו בהמשך. בסרטון ניתן לצפות ברגע מסוים כי הטלית אכן מורמת וגם נצפה עמנואל מגיב באופן אינסטינקטיבי ומהיר בכך שהוא נכנס כדי להפריד בין הנאשם לבין מוחמד. עוד ניתן לראות בסרטון, כי ג'ומעה אף שעמד תחילה בריחוק מחסן ומהנאשם, אלא שמיד לאחר שהנאשם הרביץ למוחמד בפניו, הוא נראה נדחף כדי להגיע לנאשם אילולא עמנואל באמצע. אפשר להתרשם גם, כי בשלב מסוים גם כובעו של הנאשם נפל. ייתכן שזה עקב מגע בראשו כפי שהוא טוען כי קיבל "אגרוף" מג'ומעה וייתכן שזה עקב ההתגוששות הפיזית. כך גם חסן, נצפה נסער ומנופף ביד.

(39) עמנואל העיד לפני כי בהגיעו לזירה הייתה התקהלות ודיבורים "לא רגילים" אך הוא לא התערב, וכי התערבותו רק לאחר שמוחמד "משך לנאשם את הטלית על הרצפה", ולדבריו: "זה מה שהדליק את כל האירוע" (ש' 18-19, ע' 104) וכאשר הגיב הנאשם בתקיפת מוחמד, "זה מה שהדליק את כולם" (ש' 21, ע' 104). בהמשך הוא העיד: "אני זוכר שראיתי את המשיכה" (ש' 18, ע' 107). לא מצאתי לפקפק בחלק זה בעדותו, אותו חלק שגם מסר במשטרה (ש' 6 במוצג נ/1). לא התרשמתי שהעד מנסה להגזים או להאדיר בתיאוריו תוך השחרה של צד זה או אחר, אלא סיפר את אשר ראה וחווה. בעדותו במשטרה הוא סיפר כי כאמור, מוחמד משך את הטלית של הנאשם וזה "הביא לו כפה לגרון" (ש' 6-7), וכי אז היו "גירויים" ו-"זריקות מילים" בין הצדדים (ש' 13), וכן ראה גם "התחילו כול אחד לתת מכות קטנות וכול מיני דחיפות" (ש' 17). בעדותו לפני הוא העיד כי היו "מכות מהצד" (ש' 3, ע' 105) וגם גירויים משני הצדדים (ש' 19, ע' 107). בהמשך העיד, התחילו מכות חד צדדיות כנגד הנאשם (ש' 25-27, ע' 107) ובהמשך העיד: "הגז פלפל יצא כשכבר הינו באירוע אליו של מכות. היו מכות בין הצדדים" (ש' 16, ע' 108). גם מעדותו וגם מהסרטון ניתן להבחין כי המתלוננים הקיפו את הנאשם

והיו ממש צמודים לו אלמלא גופו החוצץ של עמנואל.

(40) יש לציין, כי עמנואל אמנם עוכב אך לא נחקר תחת אזהרה. חומר הראיות מצביע על כך שהוא היה גורם ממתן ומפריד בגופו עת ניסה למנוע אירוע אלימות גדול יותר. לפי עדותו: "כמו שאמרתי זיהיתי שיש פה אירוע שאם אני לא נמצא שם אז יש מכות" (ש' 24, ע' 104; ש' 8, ע' 108). יותר מזה, הוא עצמו נפגע מהתזת גז הפלפל וזה גרם לו כאב והתעצבן על הנאשם (ש' 24-23, ע' 108).

(41) בעיניי, אף שהנאשם היה הגורם שהצית את כל המהומה, אך במהלך האירוע הקצר כאמור אך מתפתח, היה אירוע חשוב ומפריד בין שני חלקיו (מעין "טוויסט בעלילה") והוא הגעת עמנואל לזירה וניסיונותיו תוך זמן קצר למתן ולהיות "חוצץ" בין הניצים. גם עדי המאשימה העידו שהוא בא בנקודת זמן זו. לפיכך, שעה שהאירוע למעשה כבר נמצא "בשליטת" צד שלישי מפריד, ומאחר ואין ראיות מוכחות לכך שהנאשם נקט באלימות נגד מי מהנוכחים (עד תקיפת מוחמד בפניו) וגם אין ראיות לכך שהוא המשיך לזרוק חפצים נוספים או לגרום כל נזק לרכוש של ג'ומעה או של מי מיתר הנוכחים - נראה שהיה די בכך כדי להכיל ולמצות את האירוע, לקרוא למשטרה ולאפשר לה לבדוק את אשר התרחש. בעניין אחרון זה, גם בפני המתלוננים - ובפני ג'ומעה בפרט - ייתה סלולה הדרך להזמין את המשטרה אשר - בפועל - הגיעה תוך דקות ספורות.

(42) לא ראיתי כל סיבה מוצדקת מדוע מוחמד המשיך להיצמד לנאשם פנים מול פנים ומדוע ג'ומעה וחסן המשיכו להידחק לעברו, שכן הרי ג'ומעה אסף את החפצים הזרוקים ועמנואל כבר חוצץ ביניהם. חסן עצמו הלך - ובצדק - כלפי הנאשם מדוע לא קרא למשטרה אם הוא סבור שפגעו בחנות שלו, ולדבריו: "...ברחוב השלשלת לא חסרים שוטרים ואנשי מגב" (ש' 5-7, ע' 27). באותה נשימה, ישאל השואל, מדוע חסן, מוחמד או ג'ומעה אף הם לא עשו זאת.

(43) נכון, יהיה מי שיטען ויש בסיס סביר להניח שהנוכחים (במיוחד בעלי החנויות) רתחו על הנאשם נוכח התנהגותו הבריונית בתחילת האירוע, אך לא מצאתי כי הייתה סיבה מוצדקת של ממש לנהוג כלפיו בצורה מאיימת שהביאה לאלימות פיזית בהמשכו, התנהגות שיצרה - גם לפי התרשמות מהתבוננות מן הצד במתרחש (והצופה יצפה בסרטון) - חשש ממשי ומידי לפגיעה בגופו. שלושת המתלוננים הקיפו את הנאשם במעגל הקרוב, והיו נוכחים נוספים במעגל רחב יותר, ובמילים אחרות - מהומה.

(44) לכך אסיף, כי חסן ניסה בדיון להרחיק את עצמו מהאירוע באופן זה שמעורבותו הייתה רק כדי להפריד בינו לבין ג'ומעה או מוחמד לבין הנאשם. ברם, בסרטון 635 נראה שהוא הראשון שניגש לנאשם והחל להתווכח עמו. בדיון, חסן זיהה את עצמו בסרטון 634 כמי שלבוש חולצה משובצת ויושב על כיסא (ע' 28-31). ברם, התברר כי מדובר בג'ומעה וכי חסן היה עם חולצה לבנה (ש' 47 במוצג מא/15) והוא היה הראשון שהגיע לנאשם, החל להתווכח עמו והרים את מה שזרק, לפני שג'ומעה הגיע. בסרטון 635 נצפה חסן נוכח בצמידות לנאשם לאורך כל האירוע ובשלב מסוים הוא אף נצפה נסער, את לצד ג'ומעה שניסה להידחק ולהתקרב עוד יותר לנאשם.

(45) אינני קובע כממצא פוזיטיבי אם הופעלה אלימות פיזית כלפי הנאשם, אך אין בידי לשלול גרסה זו של הנאשם מאחר והתרשמתי לחיוב מעדות עמנואל הן ביחס למשיכת הטלית שלו וגם ל-"מכות מן הצד". עצם נוכחותו באותה נקודת זמן, לצד עדותו ביחס להתפתחות האירוע, יש בהן לתמוך בטענת ההגנה בדבר תחולת ההגנה העצמית.

(46) לפי סעיף 34' בחוק העונשין:

" לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו; ואולם, אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים"

לפי סעיף 34טז בחוק האמור:

"הוראות סעיפים 34, 34א ו-34ב לא יחולו כאשר המעשה לא היה סביר בנסיבות הענין לשם מניעת הפגיעה"

ולפי סעיף 34כב(ב) בחוק האמור:

"התעורר ספק סביר שמא קיים סייג לאחריות פלילית, והספק לא הוסר, יחול הסייג"

(47) בע"פ 7712/12 פלוני נ' מדינת ישראל (23.5.2013), נמנו ששת התנאים לתחולת סייג ההגנה העצמית: האחד - תקיפה שלא כדין; השני - הימצאות הנאשם בפני סכנה מוחשית ולא ערטילאית לפגיעה באחד הדברים המנויים בסעיף 34' לעיל; השלישי - מיידיות הסכנה; הרביעי - הטוען להגנה לא נכנס למצב בהתנהגות פסולה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים; החמישי - הנחיצות (האם ניתן היה להדוף את התקיפה בדרך אחרת שהיא פחות פוגענית כלפי התוקף); השישי - תנאי הפרופורציונליות (נדרש יחס ראוי בין הנזק הצפוי מפעולת המגן לבין הנזק הצפוי מן התקיפה) [ראו גם: ע"פ 2648/18 פלוני נ' מדינת ישראל (19.3.2020)].

(48) אני סבור כי כל התנאים מתקיימים לשם תחולת הסייג. תחילה, כאמור, לא ניתן לשלול כי הנאשם הותקף פיזית בלהט חילופי הדברים כשהוא מוקף. במילים אחרות, חרף התנהגותו הקלוקלת שקדמה "למכות", לא ניתן לשלול את האפשרות שהמגע הפיזי והאלימות הפיזית לא החלה מצדו דווקא. בנוסף, הסכנה הייתה מיידית ומוחשית ונראה שבנסיבות העניין, תגובתו הייתה סבירה שכן מצד אחד, לא נראה כי הייתה בפניו דרך מילוט מהאירוע באותה נקודת זמן שבה הוא היה מוקף, ומצד שני, יש יסוד סביר להניח כי כל תגובה אלימה מצדו כלפי מי מהנוכחים כדי להדוף אותם, הייתה מלהיטה את הרוחות ומקימה אלימות פיזית נגדו באותה עוצמה אם לא יותר, זאת נוכח כמות הנוכחים סביבו. נזכיר, אף אחד ממי שנפגע מתרסיס הגז לא נזקק לטיפול רפואי. בכל אופן, על חומרת האירוע ניתן גם להתרשם מעדות חסן במשטרה לפיה אם הנוכחים היו רוצים לפגוע בנאשם באותו אירוע, הם היו "מפרקים" אותו שם (ש' 52-53 במוצג מא/15).

(49) אמנם בולטת ובוהקת היא סוגיית התנאי לתחולת הסייג ולפיו הטוען לקיומו של סייג זה, לא נכנס למצב בהתנהגות פסולה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים. הנאשם התנהג כפי שהתנהג בתחילת האירוע בצורה פסולה ומכוערת, וניתן לומר לגביה, בריונית ופרובוקטיבית. עם זאת, העובדה לפיה הוא עצמו לא נהג בצורה אלימה בתחילת האירוע והעובדה לפיה בשלב מסוים הגיע עמנואל ונכח כגורם ממתן וחוצץ, הרי לא ניתן לומר שצפה הנאשם כי כל הנוכחים יקיפו אותו ויפעלו נגדו באלימות פיזית. מכאן, גם אם בדוחק מסוים, נראה שגם תנאי זה מתקיים.

(50) מכאן, שלא מצאתי להרשיע את הנאשם בעבירה השנייה, וביחס לעבירה השלישית לא מצאתי להרשיעו מאחר ולא הוכח כדבעי מה מלל האיום שאמר הנאשם כלפי הנוכחים, ואם וככל שנאמרו דברים ברוח שאף אחד לא יתקרב אליו, ברי כי גם דברים אלו חוסים תחת הסייג ולבטח נאמרו שעה שכולם רתחו וזעמו לאחר מאבק פיזי שהיה זה עתה.

תוצאה

(51) לאור כל המפורט לעיל, החלטתי לזכות את הנאשם מביצוע עבירת התקיפה הגורמת חבלה ממשית וגם עבירת האיומים, וכן להרשיעו בביצוע עבירת התנהגות פרועה במקום ציבורי, עבירה לפי סעיף 216(א)(1) בחוק העונשין.

ניתנה היום, י"ד אדר א' תשפ"ב, 15 פברואר 2022, במעמד הצדדים